

Redacția Administrației
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
 Se acceptă în prealabil nu se pri-
 mesc. Mănușirile nu se re-
 trimite!

Birourile de anunțuri:
 Brașov, p. a. mare Nr. 22

Inserate mai primesc în Viena
 Rudolf Mosse Haasenstein & Volger
 (Otto Moos), scrii: Schiele, Alois
 Horn & M. Dukes, A. Oppel, J. Don-
 nenberg în Buapasta: A. V. Gold-
 berger în on. Moses Eckstein Bernat:
 în Frankfurt: G. L. Doms; în Ham-
 burg: A. Steiner.

Prețurile inserțiilor: o serie
 armonioasă pe o coloană 6 cr.
 și 90 cr. timbru pentru o pu-
 blicare. Publicări mai dese
 după tarif și în viața.
 Reclame pe pagina III-a o
 sora 10 cr. v. a. sau 80 ani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL III

„Gazeta” este în fiș-oare și
 abonamente pentru Austria-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 franci, pe trei luni
 10 franci.
 Se prenumără la toate oficiile
 postale din țară și din afară
 și la d. colectorilor.
 Abonamentul pentru Brașov:
 la administrație, piața mare
 Nr. 22, etajul I.: pe un an
 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
 luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul la
 casă: Pe un an 12 fl., pe
 șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 Un exemplar 5 cr. v. a. sau
 15 bani.
 Atât abonamentele cât și
 inserțiile sunt a se plăti
 înainte.

Nr. 247.

Brașov, Sâmbătă 3 (15) Noembrie

1890.

Brașov, 2 Noembrie v. 1890.

La capitulul prim al bugetului: „Curtea regală”, s'a încinsu o desbatere mai lungă, dîlele aceste, în dieta unghurică, care conține nise momente de mare interes și pentru noi cetățenii de a doua mână.

Corifeii stîngei extreme și acum s'au folosit de ocaziune spre a pretinde o curte regală deosebită unghurică. Au vorbit între alții Ludovic Meszlenyi, Gavr. Ugron și Helfy, declarîndu, că stînga estremă votază cheltuielile pentru curtea regală, pentru-că se încrede în regele constituțional și sperază că se va înființa și o curte regală unghurică, care ași nu există.

Pe temeiul dreptului public unghur, dîse Meszlenyi, avem drept să pretindem ca să existe o curte regală unghurică. Avem, dîse el, un mareșal al curții unghure, dîr curtea lui este în lună, avem și o gardă unghurică, dîr acesta de ce luni din an pe trece în Viena și nu în Buda.

Ugron dîse între altele, că curtea regală nu este o afacere comună, de aceea nici n'ar trebui să fiă permis ca la curte să fiă funcționari străini (adecă austriaci). În istoria noastră, dîse Ugron, întîmpinăm atâtea plîngerii asupra camariliei, asupra sfătuitorilor răi ai coronei. Pote „națiunea” constituțională să mai sufere ași, ca coróna să fiă incunjurată de sfetnici neresponsabili? Membrii casei domnesci cresc într'o sferă exclusivă; națiunea este în pericol ca ei să și pîrdă odată sîmțul lor constituțional. Scim, adause Ugron, că moștenitorul tronului unghur a reposat. Scim și aceea cine îl va înlocui. Dîr unde vedem noi, ca bărbații de stat unghuri să facă pași pentru ca viitorul moștenitor al tronului să fiă adus aici și incunjurat de ómeni, cari să 'l învețe să cugete

și să sîmță totu așa de constituțional ca gloriosul rege domnitor al nostru de ași?

Are dreptate Ugron, dîse Helfy la rîndul lui. Maiestatea sa după aspre încercări a câștigat inima poporului maghiar. Dîr moștenitorul tronului pîte că nici ideă n'are de ceea ce este maghiar. Aici pîte să ajute numai o curte regală unghurică. Cestiunea acêta e cu deosebire insemnată pentru Budapesta. Orî dîră nu face totdeuna o penibilă impresiune cînd, mutîndu-se curtea dela Viena la Pesta, se aude încă cu multe dîle înainte, că a sosit personalul curții, al cuhnei, paserile și servitorii? Nu e acêta o dovadă, că curtea nu se sîmte acasă aici?

Din partea guvernului au rîspuns celor din stînga estrema: ministrul președinte Szapary și ministrul de finanțe Weckerle.

Szapary dîse, că din împrejurarea, că legea pactului dela 1867 recunoșce individualitatea de stat a Ungariei, stabilîndu, că nu delegațiunile, ci dieta incuviințază cheltuielile pentru curtea regală, de aici încă nu urmîză ca monarhul în amîndouă reședințele sale să aibă o curte cu totul deosebită.

Ministrul Weckerle dîce, că în împrejurările de față afacerea curții regale este o afacere internă a regelui, asupra căreia a dispune i-se cuvine lui însuși. El (ministrul) recunoșce, că guvernul are față cu curtea o mare responsabilitate. Care este însă marginea ei? Sî grijescă ca curtea și spiritul ce domnesce acolo să nu vie în contradicere cu instituțiunile noastre constituționale, ci să fiă în consonanță cu constituția noastră și cu dualismul. Dîc în Viena ar fi o curte deosebită austriacă (Ivor Kaas: E și acuma!) nu credeți, că atunci acêta ar deveni un cuib al aspirațiunilor contrare?

Acum nu există o curte deosebită austriacă, curtea ași nu face politică și nu dă sfaturi. N'ar fi bine dîc curtea ar sta aici și dincolo sub influințe politice...

Dîceți, continuă Weckerle, că curtea nu cultivă interesele noastre naționale. Dîr apoi nu se va zidi acum un grandios palat regal și nu s'a zidit opera regală pe spesele curții? Nu este însă un moment mai insemnat în mișcările noastre naționale, fiă pe teremul artei, al științei sau al umanității — unde se nu stea în frunte membrii ai casei regale. Apoi adause ministrul:

„Dîceți, că curtea ne este străină. Uitați-vă numai mai bine: în fruntea celor mai mari instituțiuni ale noastre umanitare stă însuși moștenitorul tronului. Tote momentele mai insemnate ale artei și ale științei sunt mai bine cunoscute regelui, moștenitorului și membrilor dinastiei, decăt nou, cari suntem la isvor. Nu s'a aședat aici nu de mult moștenitorul și n'a venit și fiul său? Nu vedeți, că mare parte a vieții, a nisuițelor curții sunt în imediată legătură cu aspirațiunile națiunii? Trebuie să recunoșcem, că casa domnitoare se identifică cu arta și știința noastră, cu aspirațiunile îndreptățite naționale și că își însușesce manifestațiile acestora.”

„Dîc — continuă ministrul — „întîmpinăm din partea Maiestății Sale o astiel de prevenire, dîc între membrii guvernului și între domnitor se desvîltă un contact așa de imediat și intim, nu se pîte dîce că, regele este dat pe mîna unor sfetnici străini; trebuie să se constate, că acêta mare străformare este un fapt, că ea corîspunde giurstărilor și mulțamesce pretensiunile.”

Așa vorbi ministrul Weckerle între aplausele celor dela sa-

culu cu grăunțele. Suma prelinată în capitulul 1-u: curtea regală se primi apoi în totă liniștea.

Nu s'a aflat nici un deputat național în dietă, care să fi pretinsu la rîndul său, în favorea naționalităților pe temeiul dreptului public, care le daclară și pe acestea de parte integrantă a „națiunii politice unghure”, ca guvernul să stăruie pe lângă curtea regală, ca acolo să nu fiă cultivate numai interesele specifice naționale maghiare, ci în proporțiunea recerută și interesele de cultură ale naționalităților nemaghiare pe cari a-le scuti și a-le înainta a promis monarhul nostru în discursul tronului din Decembrie 1868 cîtră dieta unghur, rostitu după votarea și sancțiunea legilor ce aveau să garanteze desvoltarea națională liniștită și liberă a acestor naționalități.

Cestiunea de naționalitate.

(Fine.)

Să concedem însă lui Ludovic Mocsary, cum și tuturor acelora, cari își inchipuesc independența Ungariei fără de Austria, că dîc din vre-o cauză ori alta ar înceta alianța cu Austria, elementul maghiar pentru asigurarea existenței sale ar trebui să caute alți aliați, pe cari — după situațiunea geografică, după trecutul său istoric și mai cu sîmă după raporturile interne de rasă — nu i-ar pute căuta în altu loc, decăt în poporele, ce locuesc în jurul nostru, va să dîc în statele naționale din vecinătate și în naționalități, cari ne tîn în legătură cu acelea. Nu scim ce ar dîce România și Sîrbia cînd ar veni vorba despre o alianță a lor cu Ungaria, dîr este mai pe susu de ori ce îndoelă, că în casul cînd ar primi o asemenea alianță, noi ar trebui să ne întocmim politica noastră cu naționalitățile în sensul cuvintelor lui Ludovic Mocsary.

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

(22)

Valurile Tinereței.

Roman de Ivan Turglienev.

XXXII

El se întîlni cu Gemma și cu mama-sa în cofetăria. Dîma Lenore sta plecată, măsurînd distanța dintre ferestre. Observîndu pe Sanin, se ridică, salutîndu-l așa de afabil: cu tote astea nu putu să și stăpînescă neliniștea ce-o nuncia.

„Vorbele d-tale de ieri, că în ce chip am pute face îmbunătățiri în prăvălia noastră, mi-se învîrtesc neconținut prin creeri. Etă de pildă aici, — cred că s'ar pute ridica dulapur de sticlă. Sunt foarte moderne. Apoi încă...”

„Așa, așa, foarte bine” o întrerupse Sanin — „fără îndoială trebuie să facem schimbări aici... Dîr vino te rog, vrîu să și împărtășesc ceva. Luă de braț pe dîma Lenore și pe Gemma și le condu-se în cealaltă odaia; dîma Lenore se spîria și scapă măsurătoarea din mîni. Gemma încă se spîria, dîr privindu cu atențiune la Sanin se liniști.

E drept, că fața lui era posomorită, dîr pentru acêta în ea se reogîndă o îndrîsnelă, o rezoluțiune.

Elu pofti pe amîndouă damele să ședă, remînîndu el în picioare în fața lor; — după ce își neteși bogatul său pîr le istorisi întîlnirea avută cu Plosov, planul excursiunii până la Wiesbaden și posibilitatea vinderii moșii.

„In chipuesce-ți norocul meu” strigă el în fine: „afacerea a luat o direcțiune așa de favorabilă, încăt dîră nici în Rusia nu mai trebuie să călătoreșc! Astfel vom pute săvirși cununia mai curînd decăt gîndeam.”

„Cînd trebuie să mergi?” întrebă Gemma.

„Încă astăzi — peste o oră; amicul meu a luat o birjă — mă duce cu el.”

„Ne vei serie, nu-i așa?”

„Fără îndoială. Indată ce-am vorbit cu dama respectivă, vă voi scrie imediat.”

„D-ta dîc c'acêta damă e foarte bogată?” întrebă esperta Lenore.

„Fără de sîmă! Tatăl său are

milióne — și aceste tote le va moșteni totu ea.”

„Tote — da? Veți — norocul d-tale. Dîr grijesce, nu-ți prada averea! Fi cuminte și solid. Nu te prea entusiasma. Sei, că d-ta doresc să fi cîtu mai curîndu bărbatul Gemmei... dîr prudentă înainte de tote! Nu uita: că dîc vei vinde moșia cîtu se pîte mai cu preț, vă va rămîne cu atatu mai mult la amîndoi și... și copiilor...”

Gemma se 'ntorse și Sanin îi făcu semn cu mîna.

„Despre prudenta mea poți fi îndîntată dîma Lenore! Er cîtu pentru moșia nu mă voiu tocmi mult. Ii voi spune prețul hotărîtu: dîcă mi-l va da, bine; dîcă nu — er bine.

„Ești cunoscută... cu acêta damă?” întrebă Gemma.

N'am vedu-o încă nici odată!”

„Și cînd te vei reintorce?”

„Dîcă nu voi ajunge la nici un rezultat, poimîne; dîcă-mi va succede — se pîte, că voi rămîne acolo încă vre-o dî, ori dou.”

In totu casul nu voi să întîrziu fără de trebă, nici măcar un minut.

Dîr veți, inima mi-o lasă aici! Să nu mai perd vreme cîci înainte de-a pleca trebuie să dau o fugă și până acasă... Dă-mi mîna spre noroc, dîma Lenore — așa se obișnuiesc la noi în Rusia.”

„Drepta, ori stînga?”

„Stînga D-vóstră — cîci acêta e mai aprópe de inimă. Poimîne voi fi aici — cu, seu fără rezultat! Ceva îmi șoptesce, că mă voi întorce victorios! — Remîneți cu Dumneșu bunele și scumpele mele...”

„Imbrățișă și sîrută pe dîma Lenore. Pe Gemma însă o rugă, să mergă cu el pe-unu minut în odaia ei avîndu ceva să și împărtășescă, — ceva foarte important... Remași singuri voi să și ia adio dela dîsa. Dîma Lenore pricepu — și de-aceia nu era nici deloc curiosă, ce pîte fi acelu important...”

Nici-odată însă Sanin n'a pîșitu în odaia Gemmei. Puterea farmecătoare de a dragostii, căldura, estasierea și tremurul ei dulce — spumega așa fără de sîmă în sufletul și inima lui, indată ce pîși pragul sînțitu...,.... Aruncă în jur de sine o privire blîndă, căd în genunchi la picioarele ei și își anină obrazii lui de cutele hainei ei.

De vreme ce însă în timpul de față alianța noastră cu Austria nu numai că este fapt îndeplinit, dar nici discuția în privința acesteia nu poate avea loc, fiindcă pe baza acestei alianțe este regulat dreptul nostru constituțional și fiindcă nici un fel de combinațiune europeană nu există, care ar voi să ștergă Austria de pe suprafața pământului, — înșuși ministrul-președinte al Italiei dăse mai deunăzi, că Austria este o necesitate europeană și decât ea n'ar exista aici, ar trebui creată: așadar după starea actuală a lucrurilor, politica maghiară numai așa poate să fie corectă, decât vomă nisui pe câtă numai se poate a exploata alianța noastră cu Austria în interesul națiunii noastre și nu interesul naționalităților. Dacă alianța cu curtea și cu Austria este scumpă — și dreptate are Mocsáry când dăce, că în cauzele comune, noi avem să plătim scumpă această alianță: — nu urmăz de aci, ca să descompunem uniunea, care nu se poate descompune, sau ca să plătim Austriei în sânge și în averi contribuțiunea, de care și așa nu ne putem scăpa și în schimb pentru toate acestea să nu luăm nimic, dar ceea ce urmăz este, ca în schimb pentru acestea să ne câștigăm toate acele drepturi și aceea putere, de care avem lipsă aici acasă, pentru realizarea unei politici maghiare naționale.

Mocsáry, cugetându-se la un viitor îndepărtat, explică lucrul astfel, că pentru a eluța independența de stat a Ungariei și pentru a înfrânge ingerințele necompetente ale Austriei, cum și dominațiunea militară vătămătoare pentru națiune, mai întâi de toate să ne silim aici acasă a ajunge la o înțelegere cu naționalitățile, adică să ne împăcăm cu ele. În direcțiunea aceasta provocă elu partidul independent, dăcându-i, că „el ar trebui să inițieze opulă acela mare, care decât va succeda alu realisa, între împregiurările actuale ar avea importanța unei noue întemeieri a patriei.“ Așa-dără în locul pactării cu Austria, pactarea cu naționalitățile. Pactarea nu cu regele, ci cu Slovacii, Români și Sârbii și cu conducătorii acestora. Nu știu, ce este mai ușor și ce ar fi mai folositor pentru Ungaria, cred însă, că mai ușor ne vom feri cu regele și mai bine ne putem încrede în sancțiunea pactului. Dela regele căpătăm cel puțin o parte din putere. Naționalitățile însă, ce ne pot da din drept, sau din putere: din contră, ele ceră numai să le facem parte și pretindă dela noi să le facem o astfel de parte, pe care noi nu li-o putem face.

Postulatele conferenței române din Sibiu răspund în locul nostru la politica lui Mocsáry și culezăm a risca în-

trebarea: crede Mocsáry, că noi putem împlini dorințele Românilor, ori nu? Crede elu, că Români se vor mulțumi și cu mai puțin, nu este ore mai de crezut, că decât li-s'ar satisface acestor pretensiuni, ei ar pretinde încă mai mult? Nu cugetă renumitul nostru politician opozițional, că împlinindu-se dorințele Românilor, toate celelalte naționalități aru pași cu asemenea pretensiuni? Pute-se-vor ore respinge acestea, decât amu lua ca principiu fundamental alu politicii noastre împăcarea cu naționalitățile? Dacă amu mulțumi astfel pe toate naționalitățile, ore nouă Maghiarilor ce ni-ar mai rămâne din Ungaria? Ce înfățișare ar căpeta statul maghiar? După o astfel de împăcare cu naționalitățile, ore putu-s'ar eluța independența față cu Austria? Ore nu tocmai din contră s'ar da ocaziune Austriei și Curții din Viena, ca să ingereze și pe Sași, Croați, Români și pe totu felul de naționalități egal îndreptățite cu voi să le convõe într'unu parlament central comunu austriac, unde s'ar întelni cu înrudii lor de rasă?

Intr'adevăr, marea adunarea română din Sibiu este cel mai bun răspuns alu Mocsáry și e cea mai puternică dovadă despre rădăcirea lui. Durerile și plângerile lor pot să fie în parte îndreptățite, noi însă, cari vomu o Ungarie, la nici un casu nu putem considera ca îndreptățite cererile și politica lor, care negă statul maghiar. Noi înțelegem și apreiăm în modu obiectiv poftelile și fantasmagoriile politiciilor români, sau și ai ori căroru naționalități, scim, că fanatismul totdeuna conține în sine o anumită putere, dar negăm hotărît, că aceste închipiri și acestu fanatism ar putu fi adus în consonanță cu dreptul publicu maghiar, cu politica de sat și cu interesele națiunii maghiare.

Care este dără rezolvarea? Unu stat drept de puternic. Acesta face dreptate față-căruia și storce și respectul naționalităților, va să dăce impune. Dar încă nici acesta nu e de ajuns. Ministrul, care conduce afacerile Ungariei, trebuie să aibă o politică deșteptă și unu spirit creator, ne quid republica detrimenti capiat.

DIN AFARĂ.

Caprivi în Milano.

Se scrie din Milano cu data de 8 Noemvre, că cu ocazia petrecerii d-lui Caprivi acolo, întregu orașul se ocupa mai mult cu unu articolu apărut în aceeași zi în „Secolo“, decât de prezența cancelarului german. Acestu articolu cuprinde mai întâi programul electoral alu d-lui Cavallotti și apoi o scrisore a d-lui Sanzognu, cătră gene-

ralul Caprivi. În ambele se cere neutralitatea Italiei: amica tuturor, aliata nimenui, trebuie se fia programul italianu. Scrisorea d-lui Sonzognu conține și unu călduros elogiu franciei.

Exregele Milan alu Serbiei și radicalii.

Cetim în diarele franceze, că exregele Milan, după o scurtă ședere în Parisu, va pleca în Anglia pentru a asista la nise vânători ce se vor organiza acolo; er de aci va întreprinde o călătorie mai lungă în Africa. Cumcă neîncrederea ce a existat între elu și radicali a dispărut, rezultă din cuvintele ce le-a adresat ministrilor la plecarea sa din Belgrad. „Am părăsit Parisul“, dăce Milan, „pentru că credeam dinastia în pericol“. Am primit mai multe scrisori, cari atribuiau partidulu radicalu intențiunea, de a lucra pentru răsturnarea tinerulu rege și instalarea pe tronul lui Carageorgievici pe de altă parte am fost asiguratu, că generalulu Horvatovic s'ar fi pus totu silințele pentru spargerea acestui partid, salvându astfel dinastia. Dela sosirea mea în capitală însă, m'am putut convinge de neesactitatea acestor insinuațiuni.—Plec decu cu firma speranță, că atât poporul, cât și partidulu radicalu voru fi sprijinitori credincioși ai dinastiei, și decât partidulu radicalu aru fi voit a înscena o catastrofă, nici eu, nici generalulu Horvatovic nu aru fi putu împedeca.

Mesagiul de tronul prusianu.

În 11 Novembre s'a deschis Landtagulu prusianu. Mesagiul tronulu anunță, că se va așterne unu proiectu de lege în cauza dării de venit cu unu nou sistem de repartiziune a dării. Unu altu proiectu de lege se va așterne cu privire la darea pentru moșteniri și în fine unu alu treilea proiectu privitor la darea pentru produsele industriale, prin care însu nu se intenționeză urcarea dării de până acum. Totu în sesiunea acestu a depune și unu proiectu de lege privitor la școlele populare, care va regula definitiv cestiunea frecventării gratuite a acestor școle; unu proiectu despre organizarea comunelor cum și alte proiecte de mai puțină însemnătate. În mesagiul tronulu s'au mai accentuat bunele raporturi în cari se află Germania cu diferite puteri, cari raporturi în decursulu acestui anu s'au consolidat și mai mult. Se pote conta cu încredere în menținerea păcii.

Tricupis tradatu.

„Journal des Debats“ comunică, că ministrul de externe contele Kálnoky a primit o epistolă prin care i-se împărtașese, că Tricupis a provocat pe Sârbii la întreprinderea răboinică contra Turciei. Contele Kálnoky imediatu a înconșciințat Pörtă despre acesta.

Școlele medii din Ungaria.

În raportulu privitor la starea școlilor medii pe anul școlar 1889—90 ministrul unguescu de culte constată, că numărul școlilor medii din țără sunt încă și acum prea împopulate. Din astă causă ministrul a intrat în înțelegere cu mai multe orașe pentru sporirea școlilor. Elu declară, că va nisui ca cărțile de școlă străine să se scotă din școlele medii și să se înlocuască cu cărți din patriă.

În anul trecut au fost în Ungaria 161 gimnasia și 29 școli reale; cu totulu așa-dăr 180 școli medii. Dintre acestea stau la dispozițiunea ministrului 49, sub conducerea statulu 73, er 58 au fost autonome confesionale.

Cu 8 clase au fost 113 școli. Numărulu total al școlilor din școlele medii: 43,610, mai mulți cu 645 ca în anul trecut. Numărulu total al profesorilor: 3031, er averea școlilor se socotesce la 24,870,000 fl.

La universitatea din Budapesta au funcționat 173 profesori, anume: 11 la teologie, 36 la dreptu, 64 la medicină și 62 la facultatea de filosofie. Numărulu ascultătorilor a fost în semestrulu primu 3533.

La universitatea din Clușiu au funcționat anul trecut 68 profesori; studenți: 565.

ȘCOLILE PLEI.

De ale „Kulturegylet“-ulu. În ședința Comitetulu „Kulturegyletulu“ din Clușiu ținută la 13 Novembre c. cassarul generalu a raportat, că averea Kulturegyletulu în bani face 485.590 fl. 49 cr. Totu în ședința acesta s'a raportat, că Reuniunea economică din comitatulu Solnocu-Dobăca, dorind a-și provede comitatulu său cu servitore secucene, rogă Reuniunea Kulturegyletulu să mijlocască și să întrevină în causă. Asemenea cereri se dăce că ar fi sosit din mai multe părți chiar și din Ungaria și de aceea s'a și luat hotărîrea, ca să se facă pași în direcțiunea acesta. În fine, fiindcă „Kulturegyletulu“ nu dispune de bani de ajuns pentru a satisface multelor cereri de ajutorare, s'a hotărît, ca să se provoce din nou filialele și birsericele pentru a-și da concursulu lor.

Așa dără servitorele secucene au să fie în viitor totu atâtea organe „culturale“, prin cari „Kulturegylet“-ulu își va revêrsa rațele sale de „lumină“ și căldură... — Sărmană cultură, pe a cui mână ai ajuns!

Oprirea emigrărilor în America. Ministrul unguescu de interne aduce prin circulară la cunoscință tuturor autorităților juridice noua lege, ce s'a adus în Statele Unite ale Americii de nord în 1 Sept. n. c. în cauza emigrărilor pe acelu

„Alu meu ești“ șopti — „și în scurtă vreme te vei reîntorce, așa-i?“ dăce Gemma cu voce tremurătoare.

„Alu tău sunt... mă voui reîntorce“, întări Sanin cu vocea aprôpe înecată.

„Te voui aștepta, iubitul meu!“

Peste câteva minute Sanin fugea pe stradă cătră casă. Nici nu observă, că pe ușa cofetării eși Pantaleon cu totulu turburat ca și când ar striga cevași, ar flutura ceva după elu și ca și când l'ar fi amenințat cu mâna ridicată.

Punctu la dovêspredece și unu sfertu Sanin sosi la Polosov. Dinaintea porții otelului aștepta birja cu patru cai. Privind la Sanin îlu întâmpină cu vorbele: „Ah, te-ai hotărît?“ Își luă apoi căciula, manta și șoșonii și în mânia verii își viră bumbacii în urechi pășind afară pe pörtă. După porunca lui, chelnerii aședără în birjă mulțimile de obiecte tîrguite, umplură jețurile cu perini căptușite cu mătase, îi legară geamantanulu și o corfă cu de-ai mâncărei, la care se putu întinde în totu minutulu. Polosov apoi împărți bacșișe din

belșug chelnerilor și ajutat de prevenitorulu portar gâfăind se urcă în birjă, își scose o țigară, o aprinse și făcu cu degetulu semn lui Sanin, ca și când iar fi dăsu: „acum poți să te urci și tu“ Polosov porunci prin portar vizitiulu, să mîne bine, decât ar de gând să bea vinu; scara birjei zurăi, ușițele se închiseră și rôtele începură să se misce, pocnind.

XXXIII

Astădi dela Frankfurt până la Wiesbaden abia faci o cale de o oră cu trenulu; pe-atunci însă îți trebuiau 3 ore cu birja. De cinc ori au schimbat cail. Polosov nu dormita ci mai multu moția din cap, în direcțiunea, în care fugeau cail, și ținându-și țigara între dinți, vorbea forte puțin, pe ferestră nu se uita nici odată: pitorêca regiune nu-lu interesa de loc, ba încă dăcea că „natura — îi este mórtea!“ Sanin încă nu-și afla plăcerea în contemplarea naturii: era cuprins de alte gânduri, gânduri căroru s'a dat cu totulu. La locurile de stațiuni Polosov plătia regulat, se uita la orologiu, ca să nu întârzie

mai mult; răsplătia pe vizitii postelor cu mai mult, sau cu mai puțin, după cum li-era sirguința. La drumulu jumătate scose din coșarca cu mâncare mai multe portocale și aședără două dintre cele mai frumoșe, una i-a dat' o lui Sanin. Sanin privia atentu la soțulu său de călătorie — și zimbă.

„De ce ridi?“ înrebă acesta curățind cu unghiile lui mici și albe, portocala de cójă.

„De ce?“ repeți Sanin. „De călătorie noastră!“

„De ce?“ întrebă înc'odată Polosov, imbucându una bună din portocală.

„Dér nu este acesta o grozavă călătorie! Recunosc, că ieri pe vremea asta tocmai așa nu gândiam la tine, precum nu gândiam la împêratulu Chinei — și astădi mergu în afacerea vinderei moșiei mele, la nevastă-ta, pe care încă n'am norocirea de a o cunoșce.“

„Tote sunt posibile“, răspuse Polosov. „Dacă vei îmbetrâni o să petreci lucruri mai altfel. De pildă, ți-ai gândit, tu, că eu am călêritu multu ca

adjutantulu de oficeru? și asta într'adevăr s'a întâmplat cu mine la comanda marelui prințu Mihailu Pavlovici, a căru devisă era: „în trapu, în trapu, — suflăți din hornu, pentru trapu.“

„Spune-mi te rog, Hyppolit Sidoric, ce natură are nevastă-ta și cum îi este gândirea? Asta trebuie să o știu.“

„Îi era ușor lui să comandez trapu“, continuă Polosov înfăntându-se der mie... cum imi cadă asta? Si astfelu gândiam: ține-ți-Vê rangulu și gae-tanele voue — în scirea D-nului. Da... vréi să sci cum este femeia mea? Ca în deobște ômenii. Numai degetulu să nu ți-lu pui în gură — asta n'o pote suferi. Lucrul principalu... să-i vorbesci multe... ca să aibă de ce ride. Vorbesce-i de relațiile tale de dragoste, sau orșice...numai în modu plăcutu, scii?“

„Cum în modu plăcutu?“

„Ecă așa. Căci dără tu mi-ai spus, că ești amoresat și că vréi să te căsătorești. Ei spune-i acesta.“

Sanin se îndoi. „Ce afli într'asta ridicolu?“

Polosov își învêrti odată ochii. Zama portocalii îi curgea pe buze.

teritoriu. In sensul acestei legi este strins opritu a angajapentru Statele unite pe basa unui contractu încheiatu cu ei înainte de a se colonisa acolo. Cine încheia asemenea contractu cu străini este supus la o amendă până la o miă dolari.

De sigură, ministrii unguresci au să se bucure multu de aducerea acestei legi, sperându, că prin ea se va mai pute pune o anumită stavilă emigrărilor din Ungaria, pe cari tôte măsurile luate de ei nu le-au pututu împedeca.

„Junimea“, societatea academică română din Cernăuți, după cum aflăm din raportul său anual, a ținutu în decursul anului 1889—90 2 adunări generale, 11 ședințe plenare, 23 ședințe ale comitetului și mai multe întruniri literare. Diare a avutu societatea 46. Biblioteca s'a îmbogățitu cu mai multe opuri; cu totul constă din 2133 opuri în 1445 volume, 732 broșuri și charte Fondul neatăcabilă: 627 fl 12 cr.; averea totală 2065 fl. 61 cr. Societatea are: membri onorari 18, fondatori 9, sprijinitori 35, emeritați 48, ordinari 36. Cu începutul anului 1890/91 au intratu 52.

Epidemiă de vite. In mai multe ținuturi s'a ivitu bôla epidemică de gură și de unghii între vitele cornute. Din cauza acêsta s'a opritu ținerea târgului de vite în Sebeșul săsesc.

Influenza, care în erna trecută a bătutu întrégă Europa, s'a ivitu din nou în Berlinu lăindu-se progresiv și dându multu de lucru somităților medicale. In cele 15 zile din urmă epidemia a lăutu unu caracteru gravu, așa că deja semnalază mai multe decese în număröse quartiare. Media casurilor urmate de môrte este de 3—5 pe zi. In Potsdam ea s'a ivitu mai riguros la caii garnisoni de cavaleriă.

Europa, Rusia și România.

Studiu etnic și politică, de Dimitrie D. Sturdza. (Fine.)

Basându-ne pe aceste cercetări putem dice acum, de ce felu trebuie să fiă politica românească.

Vięta ori-cărui omă, ca și vięta ori-cărei națiuni constă în muncă continuă, în luptă neîncetată. Acela, care încetăză a munci său lăngezesce în muncă, acela, care abandonăză lupta de a face bine și mai bine și totu mai bine: acela și-a terminat vięta înainte de a muri. Asemenea și națiuni și statele, cari să desvază a lupta pe câmpul desvôlțării omenesci, care încetăză de a mai lupta pentru a-și susține și a-și asigura existența, cari nu mai au consciință de geniulu loră conducătoru și pentru cari calea viitorului începe a deveni întunecată

său învălă de nori groși și întunecoși: acele națiuni, acele state, au încetatu de a mai fi, independența loră e numai nominală, și ele suntă destinate a deveni prada altora.

Munca și lupta suntă stégulu sub care ômenii trăiesc în lume, sub care națiuni crescă, sporesc și semnifică ceva în vięta loră. Cine să pune pe vięta môle și plăcută, acela cu pași repeși să duce spre mormentu. Națiuni și statele, cari au uitatu a-și încorda puterile morale și materiale, pentru a răspunde în fiă-care momentu cerințelor unui mersu ascendentu, acele națiuni și state pică în pirotelă și se stingă.

Românii își au de multu rostul loră în lume. In virtutea acelu rostă ei și-au înălțatu pozițiunea și importanța. Fără luptă acêsta pozițiune nu a pututu fi menținută în trecut; fără luptă ea nu va pute fi păstrată și întărită în viitoru. Acêstu faptu trebuie fiă-care Română să-lă aibă neconținut clară și limpede dinaintea ochilor.

De aci rezultă, că aceea ce unii numescă politica de neutralitate, este nu numai unu non-sens, dăr o cale, care duce de-a dreptul la trădarea statului română, la trădarea intereselor celor mai vitale, materiale, morale și politice ale națiunii. Neutralitate, unde e vorba de a lupta din tôte puterile sale și cu tôte virtutea sa pentru a fi, acêsta este — amă pute dice — sublimitatea prostiei omenesci.

Statul română există astăzi, cu toți inamicii mari și mici, cari de opt-spredece seculi îl încunjură, pentru-că elă a sciutu a-și apăra existența cu putere, cu agerime și conscientu de pericolele celă amenință și de forțele geniului său. Acesta e adevărul cel mai adevărat, care reasă din istoria României.

Poeții suntă profetii națiunilor. Marele Goethe a dăsu când-va, că acelu care doresce a se menține la înălțimea culturii omenesci, ar trebui în fiecare zi să citescă o poesiă bună, să vadă o pictură frumôsă și să audă o bucată de musică armoniôsă. Noi credem, că Regatul română forțe s'ar întări, când fiă-care cetățenă, în locu să-și bată capul cu năsdrăvăni serbade, ca aceea ce să împodobesce cu titlul de neutralitate, ar cetă odată pe săptămână următoarele versuri ale cântărețului națiunii nostre:

„Cine ești? de unde ești?
Pe la noi ce rătăcesci?“

„Sunt Român și sunt oșteanu,
De-a împăratului Traiană,
Maica Roma cea bătrână
Mi-a pusă arma asta'n mână
Și mi-a dăsu cu glasul său:
„Fiul meu! Alesul meu!
Tu din toți ai mei copii
Celă mai tare'n vitejii!“

„Mergi în Dacia, grăbesce,
Pe barbari de'i risipesce,
Ș'apoi vecinică priveghăză,
Sentinelă multă viteză.
Și te-așine la hotare,
Că s'audă în depărtare
Răsunându dușmane pasuri,
Menințându barbare glasuri.“

„Venit'am și am învinsu!
Pe barbari pe toți i-am stinsu,
Și pe țermurile loră
Acum, domnă stăpănitoră,
Asceptu ôrdele avane,
Asceptu limbele dușmane,
Care vină din răsărită,
Ca potopu nemărginită.
Să cuprindă, să înce
Totă pământulă unde-oră trece!“

„O viteze neferice!
Ai să perți în câmpi aice!“

„Eu să pieră? eu? nici-odată!
Vie lumea încrunțată,
Vie valuri mari de focă...
Nici că moră clinti din locă.
Totă ce'i verde s'a usca,
Riurile voră seca,
Și pustiulă totă mereu
S'a lăți împrejurulă meu,
Dăr eu vecinică în picioră
Printre valuri ardătoare
Voiu lupta, lupta-voiu forțe
Fără a fi atinsu de môrte,
Căci Românii suntă în putere,
Și Română'n veclă nu pere!“

Lupta va fi deci partea și a Statului română modernă precum ea este partea ori-cărui stată, care vrea să vieză vięta tranică, temeinică, sigură, cu viitoru deschisă. Dăr lupta Româniloră din regat și afară din regat a fostă, este și va fi alătura cu occidentulă cultă, în contra aspirațiuniloră cotropitoare ale răsăritului încă necultă. Nu Români voră provoca acêsta luptă, căci ei nu au provocată nici-odată pe vecinii loră, dăr când voră fi chemați, ei trebuie să fiă pregătiți și ofeliți, gata a susține lupta și a învinge. Românii să nu uite nici-odată, că nu Țarulă Rusiei a aședat la Dunăre pentru a fi sentinela totdeuna treză a lumii civilizate, ci celă mai mare împărată ală Romei — Traiană.

Acêsta este politica românească, o alta nu esistă și nu pôte esista.

Convocare.

După-ce în urma noiei arondări a despărțăminteloră Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului română, tôte comunele din cerculă Branului formăză „despărțământulă II ală Branului“ cu centrulă în Zărnești, la însărcinarea Prea Onoratului comitetu centrală ală Asociațiunii transilvane de d-to Sibiu în 24 Septemvre 1890 Nr. 245, convocă prin acêsta pe toți P. T. membri fondatori, ordinari și ajutatori și pe tôte inteligența din comunele acestui cercă, pe *Duminecă* în 7

Decemvre a. c. la 2 ôre după amădi în Zărnești la o adunare, ale cărei agende voră fi constituirea despărțământului în sensul §. 13 ală Regulamentului, ficsarea locului și timpului pentru adunarea generală, precum și alte eventuale obiecte de interes pentru Asociațiune.

Zărnești, 10 Noemvre 1890.

Nicolau Garoiu.

Mulțamită publică.

Șinca vechiă, 11 Noemvre 1890.

„Representanța comunală din Șinca vechiă în ședința sa din 16 Aug. a. c. a binevoitu a vota din interesele fondului pauperială comunală o sumă de 50 fl. v. a. ajutoră la procurarea de cărți pentru elevii dela școlă normală gr. cat. de aici. In lipsa de bani, de care suntă cam cuprinși locuitorii acestei comune, ne putemă închipui bucuria micuților școlari, ba chiar și a părinților acelora, cauzată prin împărțășirea grătită cu cărți de școlă, procurate pe sēma de 50 fl.

Pentru fapta maritimă îndăplinită în interesul școlii, binevoescă dăr a primi Onoratulă și nobilulă corpă reprezentativă comunală cea mai adencă mulțamită din partea frageșiloră elevi și din partea senatului școlastic ală acestei școlă, încredințându-lă de neștrămutata noastră iubire și stimă,

La însărcinarea presid. senat. școl. Eustachiu Crișanu, înv. II.

Logodnă. D-lă Ioană Bucură, teologă absolută, din comuna Lăscudă, s'a logodit în 28 Octomvre st. n. a. c. cu d-sora Maria Ibeșă din Sângeorgiulă de Câmpia.

Cununii. D-lă Teodoră Serbu, din Carpiniș și d-sora Maria Andreșă din Câmpeni se voră cununa în 8 (20) Noemvre în biserica română gr. or. din Câmpeni. — D-lă Nicodimă Pr. ol., teologă absolută și d-sora Anna Nemeșă se voră cununa în 20 Noemvre n. c. în biserica română greco-cat. din Asuagiulă de jos.

Cursulă piețelă Brașova

din 14 Noemvre st. n. 1890.

Banknote românesci	Oump.	9.11	Vând.	9.14
Argintă românească	-	9.05	"	9.09
napoleon-d'ori	-	9.11	"	9.14
Lire turcesci	-	10.34	"	10.39
imperial	-	9.32	"	9.37
staibini	-	5.35	"	5.40
mon. romn.	„Albina“ 3/4	101.—	"	—
	6/8	99.50	"	—
Ruble ruseci	-	138.—	"	139.—
Mărci germane	-	15.75	"	56.25
discontulă	o % pe ană.			

Cursulă în bura de Viena

din 13 Noemvre st. n. 1890.

șenta de aură 4%	-	-	-	102.40
șenta de hârtiă 5%	-	-	-	99.55
imprumutulă căiloră ferate ungare	-	-	-	-
aură	-	-	-	113.30
dto argintă	-	-	-	96.50
galbeni împărătesci	-	-	-	5.45
napoleon-d'ori	-	-	-	9.14
Mărci 100 imp. germane	-	-	-	56.25
Lontra 10 Lavres sterlinge	-	-	-	115.65

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil interimal: Gregoriu Maior.

„Femeia ta te-a trimesă după tērgueli în Frankfurt?“

„Da.“

„Din ce constau aceste tērgueli?“

„De bună sēmă, că din jucării.“

„Din jucării? ei și tu ai copii?“

Polosov se întorse cătră Sanin.

— „Ce felu! De ce a-și avă eu copii? Suntă nimicuri mueresci... Obiecte de gătelă și lucsu.“

„Te pricepi tu la astfelu de lucruri?“

„Se înțelege!“

„Ei, dăr tu imi spunea, că nu te amesteci în afaerile nevestei tale?“

„Numai cu altfelu de lucruri nu-mi sdrobescă capul. Asta... nu e nimic! O facă de urit. Afară de aceea nevastă-mea se încrede în gustul meu, ș'apoi mă pricepă și la tērguită.“

Polosov începea să vorbescă cu intreruperi, deja se ostenise.

„E bogată nevastă-ta?“

„Da, bogată. Dăr de averea ei are ea însăși lipsă.“

„Cu tôte astea, vedă, că n'ai motivă de a te plānge.“

„Dăr de ce-i suntă bărbat? Numai aceea m-ar mai trebui să nu esploateză avantajulă ce mi-se oferă. Am lipsă nespūsă de acêsta. — Ea are privilegiu față cu mine. Sunt ună bărbat forte îngăduitor.“

Polosov își șterse obrazulă cu batista sa de mătase și ofta adencă, ca și când ar dice: „Cruță-mă și nu mă silă să-ți mai vorbescă. Veđi că mi-e spre greutate.“

Sanin îlă lăsă să se odihnescă — adencindu-se în gândurile lui.

Otelulă din Wiesbaden înaintea căruia se opri birja, era ună adevărată palat. Degrabă începură să sune clopoțelele și pe treptele și coridorele lui se născă o adevărată gălăgiă; ună individă îmbrăcată în fracă negru modernă se presenta la intrarea principală; ună portară, ce strălucia în aură, deschise câtă se pôte de tare ușița birjei.

Polosov păși din birjă ca ună cuceritoră și înaintă pe scările acoperite cu

covore. Ună tineră omă, îmbrăcată elegantă, care sēmăna la fisonomiă c'ună Rusă — camerierulă ei — pași repede înaintea lui. Polosov îlă încunosciință, că de aici înainte îlă va uce cu sine pretutindenă, pentru-că eri nōpte în Frankfurt — lui Polosov — i-s'a întēmplat, că uitaseră să-i pună peste nōpte apă caldă. Camerierulă i-se vedea o ôrecare temere și șovăindă se plecă să tragă ghețele de noroiu ale domnului său.

„Maria Nicolaevna este acasă?“ întrebă Polosov.

„Da, e acasă. Își face toileta. Va prândi ađi la contesa Lasunsky.“

„Hm! la ea!... Așteptă numai! Am adusă cu mine unele și altele, sunt în birjă, adu-le pe tôte. Și tu Dimitri Pavlovici — adause Polosov — ia-ți o odaia și vino la mine peste trei șferturi de cesă. Vomă prândi împreună.“

Polosov schiopetă mai departe, Sanin își luă o odaia de rēnd — și după ce se restaură puțină, își puse în ordine îmbrăcăminte — se îndreptă cătră spașiosulă apartamentă, în care locuia „Alteța Sa prințulă Polosov.“

Elă află pe acêstu „prințu“ într'o sală elegantă de primire, întinsă a lene pe o sofa môle și fină. Monotonulă amică ală lui Sanin, căuta modulă de a face o baie și de a se îmbrăca într'o cămașă de atlasă, pe capă avea ună fesă de colorea smeurei. Sanin merse de-a dreptulă la elă și-lă privi scurtă vreme. Polosov ședea așa de nemışcată ca ună idolă, nu și întorse nici față cătră Sanin, nu-și mișca nici sprâncețele și nu dicea o vorbă. Intrădevără era o privelisce curiôsă! După ce se miră de elă câteva clipe, Sanin doria să vorbescă și să rupă acêsta seriôsă tăcere — când etă că se deschide ușa odăii vecine, și pe pragă apare o tineră și frumôsă damă îmbrăcată în haina de mătase ornată cu broderii negre, în mână și la gâtă cu diamante — era Maria Nicolaevna Polosov. Pērulă ei grosă și brunet-castaniu cădea pe umerii ei în două cosițe bogate.

(Va urma.)

INCUNOSCINTARE.

Subsemnata își ia voia a face prin acésta cunoscută, că s'a terminatū renovarea saelorū de mănecare dela

OTELUL „POMUL VERDE“,

și invită pe onorații protectori, ca să binevoască a-le visita. Localitățile s'au făcutū cu multū mai spațiose, și 'mi voiu da totă silința, ca prin servirea de mănecări bune și eftine, precum și de beuturi curate și bune, să menținū și mai departe renumele de până acum. Pentru binevoitoarea cercetare se rogă cu distinsă stimă

SUSANA TIEF

464,3-1

antreprenórea hotelului.

Sz. 7449-1890 tkvi.

465,1-1

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy a holbáki görög kel. iskola alap végrehajtatonak Benedescu Mihály és neje Sulica Anna holbáki lakosok végrehajtást szenvedő elleni 125 frt. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a zernesti kir. járásbíroság) területén lévő, Holbák község területén fekvő a holbáki 244 sz. tjkvben A+1331 és 1332 hr. sz. fekvőkre 12 frtban; a holbáki 218 sz. tjkvben A+493 hr. sz. fekvőre 51 frtban; a 95 sz. tjkvben A+192/2 hr. sz. fekvőre 167 frtban; a 195 és 196 hr. sz. fekvőkre 12 frtban; és végre a 737 hr. sz. fekvőre 79 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1890 évi Deczember hó 10-ik napján d. e. 8 orakor Holbák község irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX t. cz. 42. §-ában jelzett, árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1890 évi Szeptember hó 2-én.

A kir. törvényszék mint tkvi. hatóság.

ABONAMENTE

la „GAZETA TRANSILVANIEI“ Prețulū abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni 3 fl. —
Pe șese luni 6 fl. —
Pe unū anū 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni 10 fr.
Pe șese luni 20 fr.
Pe unū anū 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anū 2 fl. —
Pe șese luni 1 fl. —
Pe trei luni 50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anū 8 franci.
Pe șese luni 4 franci.
Pe trei luni 2 franci.

Abonamentele se facū mai ușorū și mai repede prin mandate poștale.

Domnii, carī se vorū abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămuritū și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersulū trenurilorū

pe liniile orientale ale căii ferate de statū r. u. valabilū din 1 Iunie 1890.

Table with multiple columns showing train routes (e.g., Budapesta-Predealu, Sibiu-Copșa-mică) and their respective schedules and fares.

Nota: Numerii încaudrați cu linii gróse însemnăză órele de noape.